

Toplum Gözüyle Sınıf Öğretmenliği Mesleği

Doç. Dr. Mehmet Turan, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi

mturan@firat.edu.tr

Aygül AYYILDIZ, Milli Eğitim Bakanlığı

aygul.ayyildiz23@gmail.com

Emine GEÇİM, Milli Eğitim Bakanlığı

eminegecim@gmail.com

Mehmet GÜNEŞ, Milli Eğitim Bakanlığı

mehmetgunes23@mynet.com

Erkan TEKGÜL, Milli Eğitim Bakanlığı

e.tekgul@mynet.com

Mehmet SAĞLAYAN, Milli Eğitim Bakanlığı

msaglayan@hotmail.com

Kenan ALPALTUN, Milli Eğitim Bakanlığı

kenanalpaltun@hotmail.com.tr

Neslihan TURAN, Milli Eğitim Bakanlığı

n.turan-44@hotmail.com

Bircan DOĞAN, Milli Eğitim Bakanlığı

birnazcan@hotmail.com

Özet

Fertlerin topluma ayak uydurmalarında ilk adım olan ilkököl döneminde, sınıf öğretmeninin rolü yadsınamaz. Sınıf öğretmenleri çocuğun fiziksel, psiko-motor, zihinsel, sosyal, duygusal ve dil gelişimlerini destekleyen, insan ilişkileri ve empatiye önem veren, sanat ve anadili etkinlikleri yapan, çocukları tanıma tekniklerini bilen ve uygulayan kişilerdir. Bu araştırma, toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine bakış açısını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Araştırma tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Araştırma 2012 yılında Elazığ, Mardin, Malatya ve Bingöl illeri olmak üzere birçok farklı şehirde 18 yaş ve üzeri toplam 951 vatandaş üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda; vatandaşların % 83.9 unun sınıf öğretmenlerinin isimlerini hatırladıkları, %16.1'inin ise hatırlamadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre toplum sınıf öğretmenliği mesleğini saygın bir meslek olarak görmektedir. Yine toplum gözünde sınıf öğretmenliği mesleği ideal bir meslektir ve erkeklere göre kadınlara daha uygun bir meslek olarak görülmektedir. Toplumun büyük çoğunluğu, bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenleri unutulmaz olanları olduğu kabul görmüştür.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni, sınıf öğretmenliği mesleği, toplum,

GİRİŞ

Fertlerin topluma ayak uydurmalarında ilk adım olan ilkököl döneminde, sınıf öğretmeninin rolü yadsınamaz. Sınıf öğretmenleri çocuğun fiziksel, psiko-motor, zihinsel, sosyal, duygusal ve dil gelişimlerini destekleyen, insan ilişkileri ve empatiye önem veren, sanat ve anadili etkinlikleri yapan, çocukları tanıma tekniklerini bilen ve uygulayan kişilerdir. Dolayısıyla bu meslek insan davranış

değiştirme ve toplumu şekillendirme mesleği bakış açısıyla insan davranış mühendisi olarak tanımlanabilir.

Toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesinde önemli bir role sahip olan öğretmenlik, bilgelik ve erdem boyutlarını içeren bir meslektir. Öğretmen, yaptığı işin özelliği itibariyle ülkenin geleceğine yön veren bir konumdur. Ülkenin geleceği olan çocukları yetiştirme görevi, öğretmeni bu konuma taşımıştır (Şişman ve Acat, 2003). Bu açıdan ele alınacak olunursa öğretmen mesleği ülkenin kalkınmasında önemli bir konuma sahip olduğu görülmektedir. Bu konumu elde etmesinde de toplumun öğretmene yüklediği anlamın büyük payı vardır.

Bilgi toplumunun öğretmeni, öğrenmenin merkezine öğrenciyi alan, bilgi seçiminde, bilginin araştırılmasında, yapılandırılmasında, üretilmesinde ve kullanılmasında öğrenciye rehberlik eden, öğrencinin „öğrenmeyi öğrenmesi“ için çaba gösteren, öğrencisini iyi tanıyan, bilgi teknolojileri alınındaki gelişmeleri, yakından takip eden ve bu bilgi teknolojilerini eğitim-öğretim ortamında kullanan kişidir (Merter ve Koç, 2010: 2227). Günümüzde bilgisayar destekli eğitimin hızlı bir şekilde gelişmesine paralel olarak, öğretmenin sorumluluğu da artmaktadır. Bu sorumluluk içerisinde öğretmenlerin, bilgisayar yazılımı ve kullanımı konusunda yetenekli ve bilgili olmaları gerekmektedir. (Şentürk, 2008: 494).

İnsan yaşamını etkileyen, insanı geliştirip onun hayattaki duruşunu belirleyen en önemli unsurların başında hiç kuşkusuz öğretmenler gelmektedir. Öğretmenin işini en iyi biçimde gerçekleştirdiğinin kanıtı ise yetiştirdiği bireylerdir. Toplumların gelişmesi, ilerlemesi, tüm olumsuz davranış biçimlerinin uzaklaşması öğretmenlerin mesleklerine ne kadar uygun davrandıklarıyla ilgilidir. Bireyler, öğretmenlerinin izlerini taşımakta; olumlu ya da olumsuz öğretmen davranışlarını hayatlarının değişik dönemlerinde ortaya koymaktadırlar. Öğretmenler toplumsal anlamda öncü ve örnek, bireysel manevi özellikler bakımından model oluşturan ve mesleki açıdan da yeterli bireyler olmaları gerekmektedir (Çubukçu, Özenbaş, Çetintaş, Satı ve Şeker, 2012: 36).

Erdem (2010: 147), 301 sınıf öğretmeni üzerinde yapmış olduğu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin verilen toplumsal sorunlara katılma konusundaki görüşleri “tamamen katılıyorum”, verilen toplumsal sorunlarla karşılaşma konusundaki görüşleri “çoğunlukla”, verilen toplumsal sorunların performansına etkisi konusundaki görüşleri “çok” şeklinde sonuç elde etmiştir.

Ülkemizde öğretmenin statüsünün giderek düştüğü bir gerçektir. Burada en başta toplumun ve yöneticilerin eğitime ne kadar önem verdiği, diğer alanlarla karşılaştırıldığında (sağlık, güvenlik, hukuk vb.) toplum açısından eğitime ne kadar ihtiyaç duyulduğu ve eğitimin ne kadar aciliyet teşkil ettiği sorgulanmalıdır. Eğitim toplum tarafından uzun vadeli bir olgu olarak algılanmakta, toplum günlük yaşantısında eğitimin önemini hissetmemektedir (Bek, 2007: 63).

Öğretmenler, bireylerin toplumsallaşmasında büyük görevler üstlenmişlerdir. Bireylerin topluma ayak uydurmalarında ilk adım olan ilkököl döneminde, toplumu inşa açısından sınıf öğretmenlerinin rolü büyüktür. Buna bağlı olarak öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Aynı zamanda toplumun da sınıf öğretmenlerine verdiği değer eğitimin kalitesini daha da arttıracaktır.

Öğretmenin mesleki yeterliliği yanında toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine verdiği önem de çocuğun eğitim-öğretim sürecini etkiler. Bu bağlamda nitelikli bireylerin yetişebilmesi için sınıf öğretmenliği mesleği ve toplumun buna bakış açısı önemlidir. Bu çalışma ile; toplumun, geleceği yetişkinleri olan çocuklarımızı eğiten öğretmenlere bakış açısını belirlemek, verimli ve sağlıklı bir eğitim-öğretim sürecinin yürütülmesi açısından önemlidir.

YÖNTEM

Bu araştırma, toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine bakış açısını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Bunun için, araştırmacılar tarafından iki bölüm ve konuyla ilgili çeşitli maddelerden oluşmuş anket formu oluşturulmuştur.

Araştırma tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Araştırma 2012 yılında Elazığ, Mardin, Malatya ve Bingöl illeri olmak üzere birçok farklı şehirde 18 yaş ve üzeri toplam 951 vatandaş üzerinde yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin veriler, farklı illerde görev yapan öğretmenlerin görüşlerinden elde edilmiştir. Bu amaçla, literatür taraması yapıp, uzman görüşleri de alınarak bir anket formu hazırlanmıştır. Araştırmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Verileri elde etmede toplam 26 maddeden oluşan 5'li likert türü ölçekten faydalanılmıştır. Ayrıca araştırmanın kapsam geçerliliğini artırmak için anket formu sonunda açık uçlu madde verilmiş ve vatandaşlardan öğretmenlik mesleğine ilişkin farklı görüşü olanların bu bölümü doldurmaları istenmiştir.

Araştırmada elde edilen verileri çözümlemede SPSS paket programından faydalanılmış olup, yüzde, frekans ve aritmetik ortalama teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Demografik verilere dayalı görüşler arası anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Açık uçlu madde, içerik analizine dayalı olarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya katılanların cinsiyet durumlarına göre genel dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	594	62.5
Kadın	357	37.5
Toplam	951	100

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılanların % 62,5' inin erkek ve % 37,5'inin de kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2

Araştırmaya katılanların yaşa göre genel dağılımı

Yaş	f	%
18-27 yaş	561	59.0
28-37 yaş	183	19.2
38-47 yaş	138	14.5
48-57 yaş	56	5.9
58 yaş ve üstü	13	1.4
Toplam	951	100

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılanların % 59'unun 18-27 yaş, % 19.2'sinin 28-37 yaş, % 14.5'inin 38-47 yaş, % 5.9'nun 48-57 yaş ve %1.4'ünün 58 yaş ve üstü oldukları görülmektedir.

Tablo 3

Araştırmaya katılanların mesleklere göre genel dağılımı

Meslek	f	%
Öğretmen	63	6.6
Öğrenci	364	38.3
Esnaf	113	11.9

Memur	84	8.8
Diğer	327	34.4
Toplam	951	100

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılanların % 6.6'sının öğretmenlerden % 38.3'ünün öğrencilerden % 11.9'unun esnaflardan , %8.8'inin memurlardan ve % 34.4'ünün diğer mesleklerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 4

Araştırmaya katılanların eğitim durumuna göre genel dağılımı

Eğitim durumu	f	%
Okuma-yazma yok	20	2.1
İlköğretim mezunu	95	10.0
Ortaöğretim mezunu	478	50.3
Üniversite mezunu	358	37.6
Toplam	951	100

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılanların % 2.1'inin okuma-yazmasının olmadığı, % 10 unun ilköğretim mezunu , % 50.3'ünün ortaöğretim mezunu ve % 37.6' sının ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 5

Araştırmaya katılanların sınıf öğretmenlerinin isimlerini hatırlayıp hatırlamadıklarına göre genel dağılımı

İsim Hatırlama Durum	f	%
Evet Hatırlıyorum	798	83.9
Hayır Hatırlamıyorum	153	16.1
Toplam	951	100

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılanların % 83.9'unun sınıf öğretmenlerinin isimlerini hatırladıkları, %16.1'inin ise hatırlamadıkları görülmektedir. Araştırmaya dahil olup, okur-yazar olmayanların durumu da dikkate alınır ise sınıf öğretmenlerinin isimlerinin hatırlama oranı % 86'dır. Dolayısıyla insanların % 86 sının sınıf öğretmenlerinin ismini unutmadıkları yani hatırladıkları söylenebilir. Bu yüzde çok yüksek olmakla birlikte, sınıf öğretmenliği mesleğinin insan yaşamında ne kadar önemli etki yaptığının bir belirtisi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 6

Araştırmaya katılanların yaşadıkları illere göre genel dağılımı

İl	f	%
Elazığ	516	54.3
Malatya	58	6.1
Bingöl	52	5.5
Mardin	167	17.6
Diğer	158	16.6
Toplam	951	100

Tablo 6' ya bakıldığında; araştırmaya katılanların %54.3'ünün Elazığ'da, % 6.1'inin Malatya'da , % 5.5'inin Bingöl'de, % 17.6'sının Mardin'de ve %16.6'sının da diğer illerde yaşayan vatandaşlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 7

Araştırmaya katılanların sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin genel görüşleri

M. No	Araştırmaya Katılanların Sınıf Öğretmenliği Mesleğine İlişkin Görüşleri	\bar{x}	Ss
1	Sınıf öğretmenliği mesleğini saygın görürüm.	4,53	0,74
2	Çocuğumun sınıf öğretmeni olmasını isterim.	3,46	1,30
3	Sınıf öğretmenliği mesleği ideal bir meslektir.	3,81	1,06
9	Toplum sınıf öğretmenliği mesleğine değer vermemektedir .	2,84	1,35
10	Sınıf öğretmenliği mesleğinde bayan öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum.	3,44	1,36
11	Sınıf öğretmenliği mesleğinde erkek öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum.	2,89	1,19
12	Sınıf öğretmenliği mesleği diğer mesleklere göre daha rahat bir meslektir.	3,08	1,30
13	Sınıf öğretmenliği mesleği en rahat öğretmenlik mesleğidir.	2,83	1,29
16	Sınıf öğretmenliği mesleği bayanlar için ideal bir meslektir.	3,86	1,12
17	Sınıf öğretmenliği mesleği toplumda bayanlar tarafından daha çok tercih edilmektedir.	3,84	1,05
19	Sınıf öğretmenleri daha fazla maaş almalıdır.	3,60	1,27
20	Sınıf öğretmenliği mesleği yorucu, yıpratıcı ve stresli bir meslektir.	3,85	1,15
22	Sınıf öğretmenleri toplumun mimarı, mühendisi rolündedir.	3,82	1,15

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 1. madde olan “Sınıf öğretmenliği mesleğini saygın görürüm” görüş maddesine “Tamamen katılıyorum” ($\bar{x}= 4,53$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu oran mesleğin saygınlığı açısından önemlidir. Sınıf Öğretmenliği mesleği toplumca saygın bir meslek olarak algılandığı rahatlıkla söylenebilir.

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 2. madde olan “Çocuğumun sınıf öğretmeni olmasını isterim.” ($\bar{x}= 3,46$) görüş maddesi ve 3. madde olan “Sınıf öğretmenliği mesleği ideal bir meslektir” ($\bar{x}= 3,81$) görüş maddesine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 9. madde olan “ Toplum sınıf öğretmenliği mesleğine değer vermemektedir.” ($\bar{x}=2,84$) görüş maddesine araştırmaya katılanların “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 10.madde olan “Sınıf öğretmenliği mesleğinde bayan öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum.” ($\bar{x}= 3,44$) görüş maddesine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Ayrıca 11. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleğinde erkek öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum.” ($\bar{x}= 2,89$) görüş maddesi , 12. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleği diğer mesleklere göre daha rahat bir meslektir.” Dolayısıyla toplum sınıf öğretmenliği mesleğinde erkeklerden ziyade bayanların daha başarılı olacaklarına inandıkları söylenebilir ($\bar{x}=3,08$) görüş maddesi ve 13. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleği en rahat öğretmenlik mesleğidir.” ($\bar{x}=2,83$) görüş maddelerine “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Dolayısıyla toplum sınıf öğretmenliği mesleğinde erkeklerden ziyade bayanların daha başarılı olacaklarına inandıkları söylenebilir.

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 16. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleği bayanlar için ideal bir meslektir.” ($\bar{x}=3,86$) görüş maddesi ve 17. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleği toplumda bayanlar tarafından daha çok tercih edilmektedir.” ($\bar{x}=,84$) görüş maddelerine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Dolayısıyla toplumun, sınıf öğretmenliği mesleğini bayanlar tarafından daha çok tercih edilen ve bayanlar için ideal bir meslek olarak gördükleri söylenebilir

Yine Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 19. madde olan “ Sınıf öğretmenleri daha fazla maaş almalıdır.” ($\bar{x}=3,60$) görüş maddesi ve 20. madde olan “ Sınıf öğretmenliği mesleği yorucu,

yıpratıcı ve stresli bir meslektir." ($\bar{x}=3,85$) görüş maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılanların 22. madde olan " Sınıf öğretmenleri toplumun mimarı, mühendisi rolündedir." ($\bar{x}=,82$) görüş maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Dolayısıyla toplumun sınıf öğretmenliği mesleğinin yorucu, yıpratıcı ve stresli bir meslek olarak gördüğü ve sınıf öğretmenlerinin daha fazla maaş alması gerektiğine inandıkları söylenebilir. Açıknel' in (2011: 110) yapmış olduğu araştırma sonucunda da sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine ve okul yöneticilerine göre aldıkları ücretleri daha yetersiz gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonucu toplumun sınıf öğretmenlerinin daha fazla maaş alması gerekir kanaatiyle benzerlik ve tutarlılık gösterdiği görülmektedir.

Tablo 8

Araştırmaya katılanların sınıf öğretmenlerine ilişkin genel görüşleri

M. No	Araştırmaya Katılanların Sınıf Öğretmenlerine İlişkin Görüşleri	\bar{x}	Ss
4	Kişisel ve sosyal bağlamdaki özellikleriyle sınıf öğretmenleri, çocukları olumlu yönde etkilemektedir	4,08	0,94
5	Sınıf öğretmenleri teknolojik gelişmeleri derslere yansıtmaktadır	3,22	1,10
6	Sınıf öğretmenleri çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlar.	4,09	0,92
7	Sınıf öğretmenleri aile ile iş birliği içindedir.	3,54	1,13
8	Sınıf öğretmenleri mesleki bilgileri(pedagojik) bakımından yeterlidir	3,12	1,03
14	Sınıf öğretmenliği mesleğine yeni atanan öğretmenler daha başarılıdır.	3,11	1,19
15	Sınıf öğretmenliği mesleğinde deneyimli öğretmenler daha başarılıdır	3,85	1,03
18	Bizim zamanımızdaki sınıf öğretmenleri şimdikinden daha nitelikliydi	2,97	1,28
21	Sınıf öğretmenleri mesleklerini istekli bir şekilde yapar.	3,45	1,02
23	Çocuğumu/kardeşimi/yeğenimi gönül rahatlığı ile sınıf öğretmenine teslim edebilirim.	3,56	1,10
24	Kızımın /oğlumun/kardeşimin bir sınıf öğretmeni ile evlenmesini isterim	3,18	1,18
25	Sınıf öğretmenleri öğrencilerine kendi ideolojik fikrini aşılır	3,24	1,21
26	Bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenleri unutulmaz olandır.	4,26	0,96

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 4. madde olan "Kişisel ve sosyal bağlamdaki özellikleriyle sınıf öğretmenleri, çocukları olumlu yönde etkilemektedir." ($\bar{x}=4,08$) görüş maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 5. madde olan "Sınıf öğretmenleri teknolojik gelişmeleri derslere yansıtmaktadır." ($\bar{x}= 3,22$) görüş maddesine "kısmen katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 6. madde olan "Sınıf öğretmenleri; çocukların bedensel , zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlar." ($\bar{x}= 4,09$) görüş maddesi ve 7. madde olan "Sınıf öğretmenleri aile ile iş birliği içindedir." ($\bar{x}= 3,54$) görüş maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 8. madde olan "Sınıf öğretmenleri mesleki bilgileri (pedagojik) bakımından yeterlidir." ($\bar{x}= 3,12$) görüş maddesine "kısmen katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 8. incelendiğinde, araştırmaya katılanların 15. madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleğinde deneyimli öğretmenler daha başarılıdır." ($\bar{x}= 3,85$) görüş maddesine "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Yine Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 14. madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleğine yeni atanan öğretmenler daha başarılıdır." ($\bar{x}=3,11$) görüş maddesine

“kısmen katılıyorum” düzeyde görüş bildirdikleri görülmektedir. Toplum sınıf öğretmenlerinden deneyimli olanları, mesleğe yeni başlayanlara göre daha başarılı olarak görmektedir.

Tablo 8. incelendiğinde, araştırmaya katılanların 18. madde olan “Bizim zamanımızdaki sınıf öğretmenleri şimdikinden daha nitelikliydi.” ($\bar{x}= 2,97$) görüş maddesine “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 8. incelendiğinde, araştırmaya katılanların 21. madde olan “Sınıf öğretmenleri mesleğini istekli bir şekilde yapar.” ($\bar{x}= 3,45$) görüş maddesine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Yine araştırmaya katılanların 23. madde olan “Çocuğumu/kardeşimi/yeğenimi gönül rahatlığı ile bir sınıf öğretmenine teslim edebilirim.” ($\bar{x}=3,56$) görüş maddesine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 8. incelendiğinde,araştırmaya katılanların 24. madde olan“ Kızımın/oğlumun/kardeşimin bir sınıf öğretmeni ile evlenmesin isterim.” ($\bar{x}=3,18$) görüş maddesi ve 25. madde olan “ Sınıf öğretmenleri öğrencilerine kendi ideolojik fikrini aşılar.” ($\bar{x}=3,24$) görüş maddesine “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılanların 26. madde olan “Bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenleri unutulmaz olandır.” ($\bar{x}=4,26$) görüş maddesine “tamamen katılıyorum “ düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu sonuç sınıf öğretmenliği mesleğinin bireyler üzerinde ve insan yaşamında çok önemli ve kalıcı etkisinin olduğunu ve bunun unutulmaz bir öğretmenlik branş meslek türü olduğu gerçeğini tekrar ortaya koymaktadır. Zaten bu durumu Sınıf Öğretmenleri Derneği (SÖDER) sloganı olan "Her Öğretmenin İsmi Unutulabilir, Ama Sınıf Öğretmenlerinin İsmi Asla Unutulmaz" (www.so-der.org, 2014) sloganında da görülebilmektedir.

Tablo 9

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre görüşlerinin karşılaştırılması

M. No	Cinsiyet	\bar{x}	S	t	p
3	Erkek (n=587)	3,73	1,10	-2,824*	0,005*
	Kadın (n=353)	3,94	0,96		
5	Erkek(n=586)	3,15	1,11	-2,329*	0,020*
	Kadın(n=350)	3,33	1,06		
6	Erkek (n=584)	4,04	0,97	-2,176*	0,030*
	Kadın (n=354)	4,17	0,82		
7	Erkek(n=592)	3,44	1,18	-3,535*	0,000*
	Kadın(n=355)	3,70	1,02		
9	Erkek (n=581)	2,94	1,37	3,040*	0,002*
	Kadın(n=353)	2,67	1,30		
10	Erkek(n=587)	3,33	1,41	-3,161*	0,002*
	Kadın(n=352)	3,62	1,26		
11	Erkek(n=587)	2,97	1,21	2,483*	0,013*
	Kadın(n=350)	2,77	1,15		
12	Erkek(n=590)	2,99	1,25	-2,851*	0,004*
	Kadın(n=355)	3,24	1,36		
16	Erkek(n=580)	3,71	1,17	-5,328*	0,000*
	Kadın(n=344)	4,11	0,97		
17	Erkek(n=584)	3,71	1,09	-5,106*	0,000*
	Kadın(n=350)	4,07	0,93		
26	Erkek(n=594)	4,19	1,01	-2,885*	0,004*
	Kadın(n=356)	4,38	0,36		

*P<.05

Tablo 9. incelendiğinde, vatandaşların görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonucuna göre 3,5,6,7,9,10,11,12,16,17 ve 26. maddelerde (0.05) anlamlı düzeyinde fark bulunmuş olup, diğer maddelerde cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmamıştır.

Tablo 9. incelendiğinde; 3. madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleği ideal bir meslektir." görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır [t=-2,824; p<0,5 (p=0,005)]. Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir. Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =3,94) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =3,73) sınıf öğretmenliği mesleğini daha ideal bir meslek olarak gördüğü söylenebilir.

Tablo 9. incelendiğinde; 5. madde olan "Sınıf öğretmenleri teknolojik gelişmeleri derslere yansıtmaktadır" görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-2,329 p< 0,5 (p=0,020)] Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir.Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =3,33) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =3,15) sınıf öğretmenlerinin teknolojik gelişmeleri derslere daha fazla yansıttıklarını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9. incelendiğinde; 6.madde olan "Sınıf öğretmenleri; çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlar."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-2,176 p<0,5 (p=0,030)] Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir. Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =4,17) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =4,04) sınıf öğretmenlerinin çocukların bedensel,zihinsel ve sosyal gelişimlerine daha fazla katkı sağladığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 incelendiğinde ;7. madde olan "Sınıf öğretmenleri aile ile işbirliği içindedir."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-3,535 p<0,5 (p=0,000)] Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir.Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =3,70) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =3,44) sınıf öğretmenlerinin aile ile daha fazla işbirliği içinde olduklarını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 incelendiğinde; 9.madde olan "Toplum sınıf öğretmenliği mesleğine değer vermemektedir." Görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=3,040 p<0,5 (p=0,002)]Bu fark erkek vatandaşlar lehinedir.Buna göre erkek vatandaşların (\bar{x} =2,94) kadın vatandaşlara göre (\bar{x} =2,67) toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine değer vermediğini daha çok düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 .incelendiğinde; 10.madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleğinde bayan öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-3,161 p<0,5 (p=0,002)] Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir. Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =3,62) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =3,33) sınıf öğretmenliği mesleğinde bayan öğretmenlerin daha başarılı olduğunu daha çok düşündükleri söylenebilir.

Yine Tablo 9 incelendiğinde; 11.madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleğinde erkek öğretmenlerin daha başarılı olduğunu düşünüyorum."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=2,483 p<0,5 (p=0,013)] Bu fark erkek vatandaşlar lehinedir.Buna göre erkek vatandaşların (\bar{x} =2,97) kadın vatandaşlar göre (\bar{x} =2,77) sınıf öğretmenliği mesleğinde erkek öğretmenlerin daha başarılı olduğunu daha çok düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 incelendiğinde; 12.madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleği diğer mesleklere göre daha rahat bir meslektir."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-2,851 p<0,5 (p=0,004)] Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir.Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =3,24) erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =2,99) sınıf öğretmenliği mesleği diğer mesleklere göre daha rahat bir meslek olduğunu daha çok düşündükleri söylenebilir.

Yine Tablo 9 incelendiğinde; 16.madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleği bayanlar için ideal bir meslektir."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[t=-5,328 p<0,5 (p=0,000)]Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir.Buna göre kadın vatandaşların (\bar{x} =4,11)erkek vatandaşlara göre (\bar{x} =3,71)sınıf öğretmenliği mesleğinin bayanlar için ideal bir meslek olduğunu daha fazla düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 incelendiğinde; 17.madde olan "Sınıf öğretmenliği mesleği toplumda bayanlar tarafından daha çok tercih edilmektedir."görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre

anamlı bir fark vardır.[$t=-5,106$ $p<0,5$ ($p=0,000$)]. Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir. Buna göre kadın vatandaşların ($\bar{x}=4,07$) erkek vatandaşlara göre ($\bar{x}=3,71$) sınıf öğretmenliği mesleğinin toplumda bayanlar tarafından daha çok tercih edildiğini daha fazla düşündükleri söylenebilir.

Tablo 9 incelendiğinde; 26.madde olan "Bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenleri unutulmaz olandır." görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark vardır.[$t=-2,885$ $p<0,5$ ($p=0,004$)]Bu fark kadın vatandaşlar lehinedir. Buna göre kadın vatandaşların ($\bar{x}=4,38$) erkek vatandaşlara göre ($\bar{x}=4,19$) bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenlerinin unutulmaz olduklarını daha çok düşündükleri söylenebilir.

Araştırmada yer alan açık uçlu soruya verilen cevaplar neticesinde sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin temalar oluşturularak aşağıda yer alan Tablo 10 verilmiştir.

Tablo 10

Araştırmaya katılanların sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin diğer görüşleri

Seçici	Kutsal	Ahlaklı	Sorumluluk	Sabırlı	Aile	İlgi	Baş tacı	Zorluk
9	13	3	2	8	5	3	2	7

Tablo 10 incelendiğinde ankette yer alan "Sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda ankete katılanlar arasında 9 kişi **sınıf öğretmenlerinin seçiminde seçici** olunmasını gerektiğini vurgulamışlardır. Örneğin; 132'nci ankette açık uçlu maddeye verilen yanıt: '*İnsanın kişilik gelişiminde ve şekillenmesinde sınıf öğretmenin payı aile kadar önemlidir. Bu yüzden sınıf öğretmeni seçiminde seçici olmak gerekir.*' şeklindedir. Yine 180'inci ankette verilen yanıt ise: '*Sınıf öğretmenleri bireyin hayata adımındaki ilk basamaktır. Bu yüzden psikolojik açıdan daha nitelikli, daha donanımlı, seçici öğretmenlere ihtiyaç vardır.*' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde "Sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda ankete katılanlar arasında 13 kişi **sınıf öğretmenliği mesleğinin kutsal** olduğunu vurgulamışlardır. Örneğin; 53'üncü ankette bu soruya verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenliği mesleği kutsal bir meslektir. Bu yüzden bu mesleği işi bilenler yapmalıdır. İş olsun diye bu meslek yapılmamalıdır.*' şeklindedir. 98'inci ankette verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenleri geleceğin bilim adamını, doktorlarını, polislerini yetiştirmektedir. Bu yüzden kutsal bir meslektir.*' şeklindedir. 387'nci ankette verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenliğini kutsal bir görev ve meslek olarak görüyorum*' şeklindedir. Yine 714'üncü ankette verilen yanıt: '*Bütün öğretmenlik branşları kutsaldır. Ama sınıf öğretmenliği en kutsal olanıdır*' şeklindedir. Ayrıca 859'uncu ankette verilen yanıt ise: '*Öğretmenlik kutsal bir meslektir. Sınıf öğretmenliği hepsinden kutsaldır. Geleceğimizin teminatı çocukları eğitmek hiç de kolay değildir.*' şeklindedir.

Yine Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılanlar arasında 3 kişi sınıf öğretmenliği mesleğini yapan kişilerin **ahlak** konusunda yeterli olması gerektiğini vurgulamışlardır. Örneğin; 89'uncu ankette bu soruya verilen yanıt: '*Derslerde ahlaki yaşamı ve toplumun değerlerinin öğretilmesi gerekir.*' şeklindedir. 91'inci ankette verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenleri çocuklara ahlaki olmayla ilgili daha eğitici konular vermelerini istiyorum.*' şeklindedir. 265'inci ankette verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenleri öğrencilerin ahlaki bilgi yönünden örnek alacakları kişiler olmalıdır.*' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde "Sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda ankete katılanlar arasında 2 kişi sınıf öğretmenliği mesleğinin **sorumluluk** isteyen bir meslek olduğunu vurgulamışlardır. Örneğin; 104'üncü ankette verilen yanıt: '*Sınıf öğretmenliği mesleği daha çok sorumluluk isteyen bir meslektir*' şeklindedir. Ayrıca 907'inci ankette verilen yanıt: '*İlköğretim öğrencilerin geri kalan öğrencilik hayatında başarılı olup*

olmamasını etkileyen önemli bir dönemdir. Öğrenci sınıf öğretmeninin etkisiyle okul hayatını sever ya da sevmez. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir.' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılanlar arasında 8 kişi sınıf öğretmenliği mesleğinin **sabır** gerektiren bir meslek olduğunu vurgulamışlardır. Örneğin;82'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenleri daha bilgili, daha sabırlı ,ve mesleğine sahip çıkan kişilerden oluşmasını isterim.' şeklindedir. 269'uncu ankette verilen yanıt: 'Okula yeni başlayan öğrencilere daha iyi davranışlar ve sabırlı olsunlar.' şeklindedir. Yine 370'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenliği gerçekten sabır isteyen bir meslektir.Sabrı olmayanların yapmaması gereken bir meslektir.' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılanlar arasında 5 kişi sınıf öğretmenlerinin **anne-baba rolünde** olduklarını vurgulamışlardır.Örneğin; 178'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenleri çocukların ikinci annesidir.Bu nedenle toplumun sınıf öğretmenliğine değer vermesi gerekmektedir' şeklindedir. 301'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenliği bir anne-baba rolünde olması gerekmektedir. Titiz, çalışkan, disiplinli olması gerekir' şeklindedir. 939'uncu ankette verilen yanıt: 'Okuma-yazmayı ilk öğrenenler oldukları için bir öğrencinin hayatında en seçkin yerlerin birinde de sınıf öğretmenleri yer almaktadır. Beş yıl boyunca aileden çok öğretmenle zaman geçiren çocuklar öğretmenlere anne- baba gözüyle bakarak onları her yönüyle örnek alırlar.' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde "'Sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda ankete katılanlar arasında 3 kişi **sınıf öğretmenlerinin öğrencilerle daha fazla ilgilenmesi** gerektiğini vurgulamışlardır.Örneğin; 252'inci ankette verilen yanıt: 'Şimdiki öğretmenler eskiye nazaran daha çok öğrencilerle ilgilenmektedir.' şeklindedir. 272'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenleri öğrencilerle daha ilgili, alakalı olsunlar.' şeklindedir. Yine 290'uncu ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenleri diğer öğretmenlere nazaran daha çok öğrencileriyle samimidir.Sorunlarıyla ilgilenir, arkadaş gibidir' şeklindedir.

Yine Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılanlar arasında 2 kişi sınıf öğretmenlerinin toplumun **baş tacı** olduğunu vurgulamışlardır.Örneğin; '679'uncu ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenleri toplumun baş tacıdır, gelecek onların elindedir.' şeklindedir.865'inci ankette verilen yanıt: 'Her şeye rağmen sınıf öğretmenleri toplumun baş tacıdır.' şeklindedir.

Tablo 10 incelendiğinde "'Sınıf öğretmenliği mesleğine ilişkin başka görüşleriniz varsa lütfen yazınız" açık uçlu sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda ankete katılanlar arasında 7 kişi sınıf öğretmenliği mesleğinin **zor bir meslek** olduğunu vurgulamışlardır.Örneğin; 32'inci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenliği mesleği en zor öğretmenlik mesleğidir. Öğretmenler içinde en fazla maaşı hak ediyorlar.' şeklindedir. Yine 86'nci ankette verilen yanıt: 'Sınıf öğretmenliği mesleğinin doğru yapıldığı zaman çok zor bir meslek olduğuna inanıyorum' şeklindedir. Ayrıca 716'nci ankette verilen yanıt ise: 'Sınıf öğretmenliği mesleği yorucu ve zor bir meslektir.Hayatın temelinde öğrenciye yardımcı olacağı için de önemlidir.' şeklindedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, toplumun sınıf öğretmenliği mesleğine bakış açısını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya katılanların % 37,5 inin kadın % 62,5 i erkek vatandaştan oluşmaktadır. Yine araştırmaya katılanların, % 2,1'inin okuma-yazmasının olmadığı % 10 unun ilköğretim mezunu, % 50,3 ünün ortaöğretim mezunu ve % 37,6'sının üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda; vatandaşların % 83,9 unun sınıf öğretmenlerinin isimlerini hatırladıkları, % 16,1'inin ise hatırlamadıkları tespit edilmiştir. Okuma yazma olmayanların durumu da dikkate alınırsa hatırlama oranı % 86 dır.

Araştırma sonucuna göre, toplum sınıf öğretmenliği mesleğini saygın bir meslek olarak görmektedir. Küçük ve arkadaşları (2013: 1041), öğretmenlik mesleğinin hala toplum tarafından saygınlığını koruduğunu ancak toplum tarafından algılanış biçiminde zamanla değişimler olduğunun ve bu değişimin olumsuz yönde olduğunu tespit etmişlerdir. Yine toplum gözünde sınıf öğretmenliği mesleği ideal bir meslektir ve erkeklere göre kadınlara daha uygun bir meslek olarak görülmektedir. Yine toplum sınıf öğretmenliği mesleğinde erkeklerden ziyade bayanların daha başarılı olacaklarına inanmaktadır. Toplumun, sınıf öğretmenliği mesleğini bayanlar tarafından daha çok tercih edilen ve bayanlar için ideal bir meslek olarak görmektedir. Toplumun büyük bir kesiminin sınıf

öğretmenlerine güvendiği ve çocuklarını gönül rahatlığıyla onlara teslim edebileceği sonucu elde edilmiştir. Toplum, öğretmenlerin aile ile iş birliği içinde olduğunu kabul etmektedir. Kadınların bu konuya erkeklerden daha çok katıldığı gözlemlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre toplum gözünde sınıf öğretmenleri, toplumun mimarı ve mühendisi rolündedir. Toplum bakışına göre sınıf öğretmenliği mesleği yorucu, yıpratıcı ve stresli bir meslektir. Toplum, sınıf öğretmenlerinin daha fazla maaş alması gerektiğini düşünmektedir. Toplumun büyük çoğunluğu, bireylerin hayatına giren öğretmenlerin içinde sınıf öğretmenleri unutulmaz olanları olduğunu kabul görmektedir.

Toplum, öğretmenlerin teknolojik gelişmeleri derslere yansıttığına kısmen katılmaktadır. Ayrıca, toplum, sınıf öğretmenlerinin mesleki bilgileri bakımından tam olarak yeterli olduğunu düşünmemektedir.

Toplum sınıf öğretmenlerinden deneyimli olanlarının, mesleğe yeni başlayanlara göre daha başarılı olarak görmektedir. Yine sınıf öğretmenliği mesleğinin bireyler üzerinde ve insan yaşamında çok önemli ve kalıcı etkisinin olduğunu ve bunun unutulmaz bir öğretmenlik branş meslek türü olduğu gerçeğini tekrar ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda kadın vatandaşlar, erkeklere göre sınıf öğretmenliği mesleğini daha ideal ve unutulmaz bir meslek olarak görmektedir. Yine açık uçlu verilen madde de ise sınıf öğretmenliği mesleği kutsal, sabır, seçici ve zor bir meslek olarak kısaca özetlenmiştir.

Toplum sınıf öğretmenlerinin maaşlarını yetersiz görmektedir. Sınıf öğretmeni gibi daha alt kademelerde görev yapan öğretmenlerin statüsünü yükseltici, onları onura edici yasal düzenlemeler yapılmalıdır (Bek, 2007: 66). Ayrıca sınıf öğretmenlerinin maaşlarının iyileştirilmesi, hem öğretmenlerin mesleklerini istekli bir şekilde icra etmesinde hem de bu mesleğe olan talebin artmasında etkili olacaktır.

Kaliteli ve nitelikli bir eğitim-öğretim sürecinin gerçekleşebilmesi için sınıf öğretmenlerinin pedagojik bakımdan yeterli olması gerekmektedir. Bunun için de hizmet içi ve hizmet öncesi eğitim süreklilik, yenilik ve değişim açısından önemlidir.

Gittikçe ilerleyen teknolojiye ayak uydurmakta ve yetişmekte zorluk çeken sınıf öğretmenleri, Fen ve Teknoloji okur – yazarlığı konusunda kendilerini yetiştirmesi ve geliştirmesi kaliteli ve nitelikli bir öğretmenlik mesleği için şarttır.

KAYNAKÇA

- Bek, Y. (2007) Öğretmenin Toplumsal/Mesleki Roller ve Statüsü. **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Dönem Projesi.**
- Açıkel, C. (2011) Eğitim Kurumlarında Toplam Kalite Yönetimi Anlayışı ve Karaman Milli Eğitim Müdürlüğünde Bir Araştırma. **Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çubukçu, Z., Özenbaş, E. D., Çetintaş, N., Satı, D. ve Şeker, Ü.Y. (2012) Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Gözünde Öğretmenin Sahip Olması Gereken Değerler. **Pegem Eğitim Öğretim Dergisi.** 2 (1) 25-37.
- Erdem, A. R. (2010) Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Toplumsal Sorunlar ve Toplumsal Sorunların Performansına Etkisi Konusundaki Görüşleri. **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,** 28 (2) 147-163.
- Küçük, S., Ürker, A., Adıgüzelli, F., Adıgüzelli, Y., Safa, M ve Göktürk, T. (2013) Toplumun Öğretmenlik Mesleğini Algılama Düzeyi. **The Journal of Academic Social Science Studies.** 6(1) 1033-1045.
- Merter, F. ve Koç, S. (2010) İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgi Toplumu Eğitimi Konusundaki Tutumları. **e-Journal of New World Sciences Academy.** 5 (4) 2226-2237.
- Şentürk, Ü.(2008)Enformasyon Toplumunda Eğitimin Yeri.**Türk Eğitim Bilimleri Dergisi.**6(3)487-506
- Şişman, M. ve Acat, B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,** 13(1), 235-250.
- www.so-der.org, 2014 de ulaşıldı.